
Офтальмологічні ускладнення в постковідному періоді

Коновалова Н. В., Храменко Н. І.

ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України» (Одеса, Україна)

Однією з найактуальніших проблем сучасної світової медицини і питання виживання людства є висока захворюваність і смертність від вірусних інфекцій. За останні десятиліття людство зазнало серйозних випробувань. В історії ще не було таких стрімких пандемій, які за короткий час забрали безліч життів не тільки людей, які страждають хронічними захворюваннями, а й тих, хто до захворювання вважав себе практично здоровим. З грудня 2019 року захворювання COVID-19 перетворилося в глобальну пандемію важкого гострого респіраторного синдрому (SARS-CoV-2), викликану новим високо трансмісивним РНК-вірусом.

Мета - дослідження функціонального стану зорового аналізатора (ЗА) та регіонарної гемодинаміки.

Матеріал і методи. Під нашим спостереженням перебувало 49 пацієнтів, які перенесли COVID-19, які були розділені на три групи. 1 група - 17 пацієнтів, які перенесли COVID-19 і не мали очних захворювань. 2 групу склали пацієнти, що мають хронічні очні захворювання високого ризику: 18 хворих з задніми увеїтами - вогнищевий хоріоретиніт (7 пацієнтів) і дисемінований хоріоретиніт (11 хворих) різної етіології. У 3 групу увійшли пацієнти з офтальмологічною патологією судинного ґенезу: 9 хворих з тромбозом центральної вени сітківки та її гілок, і група пацієнтів 5 осіб, які отримали очні ускладнення на тлі захворювання COVID-19. Лікування: кортикостероїди, нестероїдні протизапальні нестероїдні препарати, тромболітики, Меркурід; електрофорез протизапальних і трофічних засобів. Всі пацієнти обстежені за звичайною методикою: дослідження гостроти зору, поля зору, внутрішньо очного тиску, УЗ діагностика, біомікроскопія, офтальмоскопія, фотореєстрація.

Результати. За даними реоенцефалограми у пацієнтів 1 групи об'ємне пульсовий кровонаповнення головного мозку не змінювалося, але посилювалися тонічні властивості великих (на 54%, $p < 0,05$) і дрібних (на 12%, $p < 0,05$) судин. В 1 групі пацієнтів при відсутності явних структурних змін органа зору при високій роздільній здатності (1,0) показали функціональні порушення у вигляді порушення адаптації, яка була обумовлена не тільки порушенням кровообігу як в самому оці, так і центральному відділі зорового аналізатора, але і ймовірно, нейро-

токсичним впливом самого вірусного агента, гіпоксемічними порушеннями системи гомеостазу.

В результаті проведених досліджень у 19 пацієнтів (38,7%), які перенесли COVID-19, при відсутності явних структурних змін органа зору і при високій роздільній здатності (гострота зору 1,0) виявлено функціональні порушення у вигляді порушення світлової адаптації в 2,3 рази, яка була обумовлена не тільки порушенням кровообігу як в самому оці (зниженням об'ємного пульсового кровонаповнення на 10%, підвищення тону судин на 20%), так і центральному відділі зорового аналізатора (підвищення тону великих - на 54% і дрібних - на 12% судин басейнів внутрішньої сонної артерії і вертебро-базилярних артерій), але і ймовірно, нейротоксичним впливом самого вірусного агента і явищами гіпоксемії. Відзначено коригуючий вплив (підвищення на 18%) світлової чутливості сітківки після місячного курсу Меркуріда у 36 пацієнтів (73,4%). Найбільш драматичні випадки відзначалися в групі хворих з ураженням ретинальної судинної системи: явища ре-тромбозу як центральної вени сітківки, так і її гілок, а також порушення кровообігу в стовбурі зорового нерва - ішемічна оптична нейропатія з різким погіршенням зору, з 9 пацієнтів з тромбозом центральної вени сітківки та її гілок ре-тромбоз центральної вени сітківки стався у 4 осіб, динаміка гостроти зору у цієї групи хворих була негативна. У 3 пацієнтів з тромбозом гілок відбулося порушення кровообігу в стовбурі зорового нерва за ішемічним типом.

Література

1. Gao Q.Y., Chen Y.X., Fang J.Y. 2019 Novel coronavirus infection and gastro intestinal tract // *J. Dig. Dis.* – 2020. – 21. – P. 125 – 126.
2. Gu Y. Etal. Interaction network of SARS-CoV-2 with host receptome through spike protein. Preprint at 10.1101/2020.09.09.287508 (2020)].
3. Singh H., Choudhari R., Nema V., Khan A.A. ACE 2 and TMPRSS 2 polymorphisms in various diseases with special reference to its impact on COVID-19 disease // *Microb. Pathog.* – 2020. – 150. – P. 104621.
4. Walls A.C., et al. Structure, function, and antigenicity of the SARS-CoV-2 spike glycoprotein // *Cell.* – 2020. – 181. – P. 281-292.